

С. В. Дмитрієв,

*канд. філол. наук, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
доцент кафедри української мови та мовної підготовки іноземців
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-0545-4614>*

МЕТАФОРИЧНІ МОДЕЛІ В НОВЕЛІ ГРИГОРА ТЮТЮННИКА «ТРИ ЗОЗУЛІ З ПОКЛОНОМ»

У статті досліджується, функціонування метафори в тексті новели Г.Тютюнника «Три зозулі з поклоном» як ключового мовного інструменту. Дослідження охоплює типологію та класифікацію метафор, розглядаючи їх за ступенем розгорнутості та новизни. Особлива увага приділяється механізмам метафоризації, що лежать в основі перенесення значень — за схожістю ознак, функції, синестезії, а також через антропоморфізацію. Окремо розглядається функціональне навантаження метафор, зважаючи на роль у передачі експресивності, розкритті психології персонажів, створенні естетичного враження та символізації; аналізується взаємодія метафори з іншими мовними засобами, та когнітивний аспект, через формування концептуалізації емоцій, часу й природи в свідомості автора та його героїв. Усе це дозволяє зрозуміти, як автор, через метафоризацію, майстерно формує власний ідіостиль, розкриває внутрішній світ персонажів і передає глибинні смисли, використовуючи унікальні особливості української мови.

Метою дослідження є комплексний аналіз функціонування метафори як ключового мовного засобу, що формує художній світ твору, розкриває внутрішній світ персонажів та передає глибинні смисли оповідання. Це включає вивчення типології метафор, механізмів їх творення, функціонального навантаження, взаємодії з іншими тропами та когнітивних процесів, які відображають світосприйняття автора та героїв.

Об'єктом дослідження обрано систему метафоричних утворень (метафоричні моделі), сукупність, взаємозв'язок та функціонування всіх метафоричних виразів та роль у формуванні художнього світу, передачі смислів та відображенні авторського світогляду в новелі Г.Тютюнника «Три зозулі з поклоном», а *предметом* — їхнє функціонування в художньому дискурсі ідіостилю письменника. *Джерельною базою* нашого дослідження є твори Г.Тютюнника в 2-х томах.

У роботі використовується комплексний підхід використання методів дослідження: поєднання традиційних лінгвістичних методів (описовий, структурно-семантичний, функціональний, контекстуальний, стилістичний) з елементами **когнітивної лінгвістики**.

Дослідження метафоричних моделей цього твору дозволяє проаналізувати мову автора як інструмент створення художнього світу, розкриття психології героїв та передачі універсальних смислів. Дослідження важливе для поглиблення вивчення ідіостилю Григора Тютюнника, збагачення мовознавчої методології аналізу метафори, ширшого осмислення культурного коду української літератури як складової української національної картини світу.

Ключові слова: метафора, метафоричні моделі, лінгвостилістика, когнітивний потенціал, художній текст, ідіостиль, семантика, тропи.

S. V. Dmytriev,

PhD in Philology,

Odesa I. I. Mechnikov National University,

Associate Professor of the Department of Ukrainian

Language and Language Training for Foreigners

METAPHORICAL MODELS IN HRYHORII TIUTIUNNYK'S NOVEL “THREE CUCKOOS WITH A BOW”

This article investigates the functioning of metaphor as a key linguistic tool in Hryhorii Tiutiunyk's novel “Three Cuckoos with a Bow.” The study encompasses the typology and classification of metaphors, examining them by their degree of elaboration and novelty. Particular attention is paid to the mechanisms of metaphORIZATION underlying the transfer of meaning — based on similarity of features, function, synesthesia, and through anthropomorphization. The functional load of metaphors is analyzed separately, considering their role in conveying expressiveness, revealing character psychology,

creating aesthetic impression, and symbolizing. The interaction of metaphor with other linguistic devices and its cognitive aspect, through the conceptualization of emotions, time, and nature in the author's and his characters' consciousness, are also explored. All this allows for an understanding of how the author, through metaphorization, skillfully shapes his unique idiosyncrasy, unveils the inner world of characters, and conveys profound meanings by utilizing the unique features of the Ukrainian language.

The research aims to conduct a comprehensive analysis of metaphor's functioning as a key linguistic device that shapes the artistic world of the work, reveals the inner world of characters, and conveys the profound meanings of the narrative. This includes studying the typology of metaphors, the mechanisms of their creation, their functional load, their interaction with other linguistic means, and the cognitive processes that reflect the worldview of the author and the characters.

The object of the study is the system of metaphorical formations (metaphorical models), encompassing the totality, interrelation, and functioning of all metaphorical expressions, as well as their role in shaping the artistic world, conveying meanings, and reflecting the author's worldview in H. Tiutiunyk's novel "Three Cuckoos with a Bow." The subject of the study is their functioning within the writer's artistic discourse and idiosyncrasy. The primary source for our research is H. Tiutiunyk's collected works in 2 volumes.

The study employs a comprehensive approach to research methods, combining traditional linguistic methods (descriptive, structural-semantic, functional, contextual, stylistic) with elements of cognitive linguistics.

The study of metaphorical models in this work allows for an analysis of the author's language as a tool for creating an artistic world, revealing character psychology, and conveying universal meanings. The research is important for deepening the study of Hryhorii Tiutiunyk's idiosyncrasy, enriching linguistic methodology for metaphor analysis, and broadening the understanding of the cultural code of Ukrainian literature as a component of the Ukrainian national worldview.

Key words: metaphor, metaphorical models, linguostylistics, cognitive potential, literary text, idiosyncrasy, semantics, tropes.

Постановка наукової проблеми та її актуальність: Незважаючи на значну кількість літературознавчих та лінгвістичних праць, присвячених творчості Григора Тютюнника, цілісне та системне лінгвістичне дослідження метафоричних моделей у його прозі залишається недостатньо розробленим. Наявні наукові розвідки, як правило, зосереджуються на загальних аспектах поезії або окремих елементах мови, тоді як глибинний аналіз когнітивних механізмів, функціонального навантаження та системної взаємодії метафор у тексті, що формує його унікальний емоційний та смисловий простір, потребує подальшого вивчення. Проблемою є відсутність комплексного мовознавчого осмислення метафори як органічної складової індивідуального стилю Г.Тютюнника та її ролі у відтворенні внутрішнього світу героїв та авторської картини світу. Актуальність лінгвістичного дослідження метафоричних

моделей у новелі Григора Тютюнника «Три зозулі з поклоном» зумовлена кількома чинниками: по-перше, колосальною художньою цінністю твору, який є одним із найпроникливіших зразків української новелістики, що глибоко розкриває універсальні теми кохання, самотності, пам'яті та фатального впливу сталінських репресій на долю людини. Глибоке розуміння його мовної архітекτονіки, зокрема метафоричної системи, дозволяє глибше осягнути художній світ письменника. По-друге, важливістю метафори як лінгвістичної категорії, оскільки вона є не лише художнім засобом, а й ключовим художнім механізмом мислення та пізнання світу, що активно використовується для концептуалізації абстрактних психосемантичних парадигм. Аналіз метафоричних моделей у новелі Г.Тютюнника надає можливості поглибити розуміння її когнітивних та прагматичних функцій у художньому тексті. По-третє, потребою у всебічному дослідженні ідіостилю Г.Тютюнника. Хоча творчість письменника є предметом численних студій, мовознавчий аспект його ідіостилю, особливо в частині функціонування метафори, все ще має значний потенціал для наукового осмислення. Дослідження дозволить виявити унікальні мовні стратегії Г.Тютюнника та його внесок у розвиток української літературної мови. Таким чином, дослідження є актуальним як з точки зору поглиблення знань про широко відомий твір української літератури, так і з точки зору розвитку сучасної лінгвістичної методології.

Аналіз досліджень проблеми. Проблему функціонування метафори у прозі Г.Тютюнника у різні часи вивчали Сікорська З.С. [4], Терновська Т.П. [5], Возний Т.М. [1], Калашник В.С. [3], Демченко Л.М. [2]. Основна увага приділялась класифікації та своєрідності функціонування метафори в прозових парадигмах ідіостилю Г.Тютюнника, її ролі у формуванні індивідуального художнього світу автора.

Метою є комплексний лінгвістичний аналіз метафоричних моделей у тексті новели Г.Тютюнника «Три зозулі з поклоном», що передбачає виявлення, класифікацію та системне вивчення метафор як ключового мовного засобу, що формує ідіостиль оповідання, розкриває внутрішній світ персонажів, передає глибинні смисли та відображає індивідуальний авторський стиль, а також — розкриття когнітивних механізмів творення та функціонування цих метафор та їх взаємодію з іншими мовними засобами.

Завдання нашого дослідження:

- виявити та систематизувати всі метафоричні утворення в тексті новели «Три зозулі з поклоном»;
- здійснити типологічну та класифікаційну характеристику виявлених метафор за різними лінгвістичними критеріями (за ступенем розгорнутості, новизни, джерелом перенесення);
- проаналізувати семантичні та когнітивні механізми метафоризації, що лежать в основі творення метафоричних образів у творі;
- визначити функціональне навантаження метафор на різних мовних рівнях, розкриваючи їхню роль в експресивній, психологічній, естетичній та символічній функціях;

- дослідити взаємодію метафор з іншими мовними засобами у формуванні цілісної художньої образності;
- окреслити роль метафоричних моделей у відображенні індивідуального стилю Г.Тютюнника та його світогляду.

Об'єктом дослідження обрано систему метафоричних утворень у тексті новели Г.Тютюнника «Три зозулі з поклоном», їх структурні, семантичні та функціональні особливості. **Джерельною базою** дослідження стали Вибрані твори Г.Тютюнника в 2-х томах. У роботі використовується комплексний підхід використання методів дослідження: поєднання традиційних лінгвістичних методів (описовий, структурно-семантичний, функціональний, контекстуальний, стилістичний) з інструментами **когнітивної лінгвістики**.

Теоретична цінність дослідження полягає в збагаченні та поглибленні знань про функціонування метафори в художньому дискурсі, зокрема в прозовому. Дослідження сприяє поглибленню знань про теорію метафори, уточненню її семантичних і когнітивних механізмів, розширенню уявлень про функціональне навантаження, а також поглиблює інформаційну базу знань про стилістику художнього дискурсу, демонструючи, як системний аналіз метафоричних моделей розкриває специфіку ідіолекту письменника.

Практична значимість полягає в можливості використання її результатів у навчальному процесі для студентів-філологів та школярів, розширюючи розуміння мови художнього тексту та художньої майстерності автора. Стаття може стати основою для подальших досліджень та написання наукових праць. У лексикографічній практиці результати аналізу авторських метафор можуть доповнити наявні словники. Також, це дослідження сприяє глибшому розумінню та популяризації творчої спадщини Григора Тютюнника в культурно-просвітницькій діяльності.

Виклад основного матеріалу. Новела Григора Тютюнника «Три зозулі з поклоном» є визначним твором української прози, що вирізняється глибоким психологізмом та емоційним ментальним навантаженням. Важливу роль у створенні художньої глибини дискурсу відіграє система метафоричних моделей, які не лише прикрашають текст, а й є невіддільною частиною його структури, відображаючи авторський світогляд, розкриваючи внутрішні світи персонажів та утворюючи складну систему смислів.

Лексико-семантична організація тексту виявляє багатогранність метафоричних утворень. За структурним розгортанням та синтаксичним зв'язком ми бачимо як прості, так і розгорнуті метафори. Прості метафори є фундаментом образності, які лаконічно передають емоційний чи фізичний стан героїв: «**волосся умирає раніше, ніж людина**» [6, с.281], що проектує біологічний процес смерті на волосся, підкреслюючи його знебарвлення та втрату життєвої сили; «**сині губи**» [6, с.281] (для поцілунку), що може вказувати на стомленість, холод або сильне хвилювання героїні, набуваючи метафоричного відтінку ментальної витонченості; «**серцем чула**» [6, с.281], що відображає інтуїтивне, глибоке сприйняття Марфою листа; «**коси сяяли проти сонця золотом**» [6, с.281], що порівнює колір волосся з дорогоцінним металом,

підкреслюючи його красу; та **«сльози рясно котяться»** [6, с.282], що надає сльозам динаміки та інтенсивності.

Хоча Г.Тютюнник уникає надмірної розгорнутості, його метафори часто проєктуються на цілі фрази, утворюючи мікроконцептуальні поля. Прикладом розгорнутої метафори є: **«Обіймаю тебе і несу на руках колиску з сином, доки й житиму»** [6, с.285], що розкриває образ батька як джерела тепла, турботи, ніжності та опори, який продовжує своє життя навіть у спогадах; а також: **«спогади її не щемлять її і не болять — вони закам'яніли»** [6, с.283], де абстрактні «спогади» перетворюються на фізично відчутний «камінь», символізуючи оціпеніння. Окреме місце посідають метафори-уособлення, які є органічними для стилю Г.Тютюнника, адже в його світогляді природа часто персоніфікована. Це презентується в образах: **«Сосна — а за нею річки синє крило...»** [6, с.284], що уособлює річку, надаючи їй зовнішніх ознак птаха; та **«Тоді не було б тебе...» — шумить велика «татова сосна»** [6, с.285], яка не просто росте, а «шумить» у відповідь, перетворюючись на персоніфікований символ батька, що промовляє до сина.

За семантико-стилістичною оригінальністю, Г. Тютюнник вправно інтегрує як загальнономовні, так і індивідуально-авторські метафори. До загальнономовних належать: **«очі так і печуть»** [6, с.283], що описує інтенсивність погляду; та **«а в грудях так і потерпне»** [6, с.283], що передає відчуття глибокого болю або тривоги. Справжніми перлинами його ідіостилю є індивідуально-авторські метафори, що свідчать про глибоке розуміння людської ментальної психології. Прикладом є: **«то вже не пекли, а тільки голубили — такі сумні. Дивиться ними — як з туману»** [6, с.283], що передає не лише фізичний стан, а й психологічний — відчуття віддалення від реальності; **«Марфа проти нього — перепілочка»** [6, с.283], що контрастно порівнює Марфу з перепілкою, підкреслюючи її витонченість і тендітність; та **«сльози в очах — наче дві свічки голубі»** [6, с.283], що асоціює яскравий блиск сльози з образом вогню свічок, додаючи їм символічного значення світла й чистоти.

З погляду джерела та сфери перенесення виділяються різні типи метафор. Антропоморфні метафори переносять властивості людини на неживе, створюючи відчуття персоніфікованого світу: **«хата Карпа Яркового... веде мене очима»** [6, с.281], уособлюючи хату; **«і вітер сушить — не висушить сльози у її очах»** [6, с.282], що надає вітру фізичну ваду — слабкість. Тому він не здатен справлятися зі сльозами; та **«А Карпа хоч викинь»** [6, с.283], що відображає рису байдужості, нездатності до емпатії. Натурфактні та артефактні метафори індивідуалізують образи з навколишнього світу, підкреслюючи глибокий зв'язок людини з природою: **«мій колосок»** [6, с.284] (про сина), що символізує ріст, життя та продовження роду; та **«Сибір неісходиму»** [6, с.284], що метафорично описує її як непереборну перешкоду. Побутові метафори надають мові твору особливий «земний» правдивості: **«однорукий дядько Левко, — височенний, худючий, як сама худорба»** [6, с.281], що підкреслює його виснаженість; та **«у нас їх називають ще: «ті, що твій тато садив»** [6, с.281] (про великі сосни), що в контексті спогадів стають метафорою ментальної батькової присутності.

Для повного розуміння метафоричної сили прози Г.Тютюнника необхідно детальніше розглянути когнітивні механізми, що лежать в основі створення його образів, та функціональне навантаження метафор. Перенесення за схожістю ознак проявляється у: **«очі так і печуть»** [6, с.283] (ментальна симуляція високої температури) та **«А Марфа біжить па роботу, птахою летить»** [6, с.282] (спільні риси швидкого руху Марфи з польотом птаха). Функціональна схожість виявляється у ключовій метафорі **«послав три зозулі з поклоном»** [6, с.284], яка функціонально схожа на акт віщування долі, прощання та символічну репрезентацію любові, несучи глибоке ідейно-тематичне навантаження.

Функціональне навантаження метафор у Г.Тютюнника багатогранне. Вони виконують експресивну функцію, передаючи динамічні емоції: **«Серце в усіх людей не однакове»** [6, с.282], що символізує індивідуальність почуттів; та **«я чую щодня, що десь тут коло мене ходить Марфина душа нещасна»** [6, с.284], що ментально передає фізично відчутну присутність чужої душі. Психологічна функція проявляється в розкритті внутрішнього світу героїв: **«А він затулить надбрів'я долонею і співає. Або до тебе в колиску всміхається та приколисує легепько»** [6, с.283], що широко характеризує силу батькової ніжності. Образно-естетична функція надає мові виразності: **«Сокіл був, ставний такий, смуглий, очі так і печуть, чорнючі»** [6, с.283], що надає образу Михайла сили та вродженої шляхетності. Символічна функція перетворює метафори на ключові образи: **«татова сосна»** [6, с.285] стає символом пам'яті та вічного зв'язку з батьком. Когезійна функція забезпечується формуванням **«полів чекання»**, пронизаних усім текстом через слова: **«І ждала»** [6, с.281], **«сяде на поріжку»** [6, с.281], **«Марфа підхоплювалася йому назустріч і питалася тихо»** [6, с.282], **«Вона щораз перша вгадувала, коли тато обізветься»** [6, с.282], **«нескоро віддає йому листа, мліючи з ним на грудях»** [6, с.282].

Метафора у Г.Тютюнника рідко існує ізольовано; вона перебуває в складній взаємодії з іншими тропами. В окремих випадках зливається з порівнянням: **«Серце в усіх людей не однакове. В неї таке, бач, а в мене таке...»** [6, с.282]; **«Товстопикий був, товстоногий. І рудий — матінко ти моя... Як стара солома.»** [6, с.283]. Взаємодіє з епітетом: **«Марфина душа нещасна»** [6, с.284]; **«куці студентські новини»** [6, с.281]. Когнітивний аналіз метафор виявляє, як Тютюнник через мову відображає та формує нове розуміння світу, використовуючи такі когнітивні метафоричні моделі, як: **«ЕМОЦІЯ / СТРАЖДАННЯ — ЦЕ ФІЗИЧНИЙ ТЯГАР / ОБ'ЄКТ / ДІЯ»** («спогади... закам'янили» [6, с.283]); **«ПРИРОДА — ЦЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ЛЮДСЬКИХ ПОЧУТТІВ / ДОЛІ»** («татова сосна» [6, с.285], «річки синє крило» [6, с.284]); та **«АБСТРАКЦІЯ — ЦЕ МАТЕРІАЛЬНА РЕЧОВИНА / ОБ'ЄКТ»** («Чорнила слізьми не розмаж» [6, с.282], «мліючи з ним на грудях» [6, с.282]).

Григорій Тютюнник у новелі «Три зозулі з поклоном» демонструє виняткову майстерність у використанні метафор, які не просто збагачують мову, а є фундаментальним елементом його художнього світу. Вони функціонують на стилістичному та когнітивному рівнях, забезпечуючи експресивність, унікальність ідіостилу, а також

відображаючи глибинні механізми авторського мислення. Через перенесення значень за схожістю ознак, функцій, синестезію, уособлення та проєктування на культурні архетипи, Г.Тютюнник створює поліфонічний, емоційно насичений текст. Взаємодія метафор з іншими мовними засобами є синергетичною, де кожен елемент підсилює інший, створюючи багатшарові, живі образи. Саме ця складна, але органічна взаємодія метафоричних моделей робить прозу Григора Тютюнника такою пронизливою, потужною та глибокою, утворюючи її як неперевершений зразок українського художнього слова.

Висновки та перспективи дослідження. Проведене нами дослідження метафоричних моделей у новелі Григора Тютюнника «Три зозулі з поклоном» дозволяє зробити важливі висновки щодо лінгвістичного функціонування метафори та її ролі в формуванні художнього мікросвіту твору. Метафори в новелі Г.Тютюнника не є випадковими чи ізольованими. Вони формують цілісну, філігранно вибудовану систему, яка функціонує на різних мовних рівнях — від лексичного до текстового. Кожна метафора не лише збагачує текст, але й органічно вбудовується в загальну структуру, взаємодіючи з іншими образними засобами. Аналіз виявив розмаїття метафоричних утворень — від простих, лаконічних образів до розгорнутих метафоричних моделей та персоніфікацій, що свідчить про гнучкість та майстерність автора у використанні метафори для досягнення художніх цілей. Дослідження підтвердило, що в основі метафоричного мислення Г.Тютюнника лежать глибинні когнітивні механізми. Зокрема, виявлені концептуальні метафоричні моделі («ЕМОЦІЯ / СТРАЖДАННЯ — ЦЕ ФІЗИЧНИЙ ТЯГАР / ОБ'ЄКТ / ДІЯ», «ЧАС — ЦЕ ПРОСТІР / ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ / РУХ», «ПРИРОДА — ЦЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ЛЮДСЬКИХ ПОЧУТТІВ / ДОЛІ») демонструють, як автор концептуалізує абстрактні поняття через конкретний, чуттєвий досвід. Це дозволяє глибше осягнути авторську картину світу та внутрішній світ його героїв, у якому емоції та переживання часто матеріалізуються. Метафори у творі виконують ключові функції, що виходять за межі простої образності. Вони є потужним інструментом для **експресії**, передаючи інтенсивні емоції та душевні стани; для **психологізації**, розкриваючи внутрішні переживання та мотиви персонажів; для **естетики**, формуючи унікальний художній стиль та поетичність прози; для **символізації**, створюючи ключові символи твору, що уособлюють центральні змістові парадигми; а також для **когезії**, забезпечуючи змістову єдність та зв'язність тексту через формування метафоричних полів. Важливо, що метафора в творах Г.Тютюнника рідко функціонує ізольовано; вона перебуває у складній синергетичній взаємодії з порівняннями, епітетами, уособленнями, створюючи багатшарові, живі образи, що посилює художній вплив та глибину смислів. Насамкінець, дослідження підтверджує, що метафорична система є однією з найважливіших рис ідіостилу письменника. Вона дозволяє передати «земну» правдивість, глибинний психологізм та ліризм, характерні для його прози, а також його унікальну здатність перетворювати повсякденні реалії на глибокі філософські узагальнення.

Проведене дослідження відкриває широкі **перспективи** для подальшого вивчення не лише мови Григора Тютюнника, а й загальних закономірностей функціонування метафори в художньому тексті, збагачуючи мовознавчу методологію та поглиблюючи розуміння української літератури як складової національної картини світу. Зокрема, подальші дослідження можуть включати комплексний аналіз метафоричних моделей у всій прозі Г. Тютюнника, що дозволить виявити еволюцію та сталість його метафоричного мислення. Також цікавим є порівняльний аналіз метафор у творчості письменників-шістдесятників, аби виявити як спільні тенденції, так і індивідуальні особливості художнього стилю кожного автора.

Література

1. *Возний Т. М.* Мовні засоби вираження відчуттів у оповіданнях Григора Тютюнника: тези доп. республік. наук. конф., Луганськ, 5-6 грудня 1991 р. Луганськ, 1991. С. 72-74.
2. *Демченко Л.* Метафора у художньому тексті: на пошану 70-річчя Григора Тютюнника : наук. зб. Київ, 2005. С. 59-64.
3. *Калашник В. С.* Ключова метафора в авторському стилі Григора Тютюнника: тези доп. республік. наук. конф., Луганськ, 5-6 грудня 1991 р. Луганськ, 1991. С. 70-72.
4. *Сікорська З. С., Терновська Т. П.* Лінгвостилістичний аналіз новели Г. Тютюнника „Три зозулі з поклоном” : тези доп. республік. наук. конф., Луганськ, 5-6 грудня 1991 р. Луганськ, 1991. С. 19-21.
5. *Сікорська З. С., Терновська Т. П.* Мовні засоби ліризму в новелах Григора Тютюнника : тези доп. республік. наук. конф., Луганськ, 5-6 грудня 1991 р. Луганськ, 1991. С. 118-119.
6. *Тютюнник Г. М.* Твори. Книга I: Оповідання. Київ : Молодь, 1984. 328 с.

References

1. Boznyi, T. M. *Movni zasoby vyrazhennia vidchuttiv u opovidanniakh Hryhora Tyutiunnya* [Linguistic means of expressing feelings in the stories of Hryhor Tyutyunnyk]: tezy dop. respublik. nauk. konf., Luhansk, 5-6 hrudnia 1991 r. Luhansk, 1991. S. 72-74. [in Ukrainian].
2. Demchenko, L. *Metafora u khudozhnomu teksti* [Metaphor in a literary text: in honor of the 70th anniversary of Hryhor Tyutyunnyk]: Na poshanu 70-richchia Hryhora Tyutiunnya: Nauk. zb., Kyiv, 2005. S. 59-64. [in Ukrainian].
3. Kalashnyk, V.S. *Kliuchova metafora v avtorskomu styli Hryhora Tyutiunnya* [A key metaphor in the author's style of Grigor Tyutyunnyk]: tezy dop. respublik. nauk. konf., Luhansk, 5-6 hrudnia 1991 r. Luhansk, 1991. S. 70-72. [in Ukrainian].
4. Sikorska, Z. S., Ternovska, T. P. *Linhvostylistychnyi analiz novely H. Tyutiunnya „Try zozuli z poklonom”* [Linguistic-stylistic analysis of the short story by G. Tyutyunnyk]

- "Three Zozuli with a Bow": tezy dop. respublik. nauk. konf., Luhansk, 5-6 hrudnia 1991 r. Luhansk, 1991. S. 19-21. [in Ukrainian].
5. Sikorska, Z.S., Ternovska, T. P. *Movni zasoby liryzmu v novelakh Hryhora Tiutiun-nyka* [Linguistic means of lyricism in the short stories of Grigor Tyutiunnyk]: tezy dop. respublik. nauk. konf., Luhansk, 5-6 hrudnia 1991 r. Luhansk, 1991. S. 118-119. [in Ukrainian].
 6. Tiutiunnyk, H. M. *Tvory* [Works]. Knyha I: Opovidannia. Kyiv: Molod, 1984. 328 s. [in Ukrainian].